

Odsjek za informacijske i komunikacijske znanosti

Barbarić, Ana

Source / Izvornik: **150 godina Filozofskoga fakulteta, 2024, 413 - 426**

Book chapter / Poglavlje u knjizi

Publication status / Verzija rada: **Published version / Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)**

<https://doi.org/10.17234/9789533792064.23>

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:131:763777>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-04-01**

Sveučilište u Zagrebu
Filozofski fakultet
University of Zagreb
Faculty of Humanities
and Social Sciences

Repository / Repozitorij:

[ODRAZ - open repository of the University of Zagreb
Faculty of Humanities and Social Sciences](#)

Odsjek za informacijske i komunikacijske znanosti

SADAŠNJA ULOGA ODSJEKA

Odsjek za informacijske i komunikacijske znanosti više od četrdeset godina ima ključnu ulogu u obrazovanju informacijskih stručnjaka različitih profila u Hrvatskoj. Od svojeg osnutka Odsjek je kroz znanstveno-istraživački rad i nastavu usmjeren na bavljenje promjenama koje ubrzani razvoj informacijsko-komunikacijske tehnologije donosi informacijskomu društvu. Studijski programi odražavaju tehnološke transformacije medija i izvora informacija i znanja povezane s informacijskom revolucijom, što doprinosi prepoznatljivosti Odsjeka kao poželjna mjesta za studiranje.

POVIJEST ODSJEKA

Odsjek je osnovan odlukom Znanstveno-nastavnoga vijeća Filozofskoga fakulteta 1981. godine. Nastao je spajanjem Katedre za bibliotekarstvo i Katedre za društveno-humanističku informatiku te je do 1984. godine nosio naziv Odsjek za bibliotekarstvo i društveno-humanističku informatiku (Horvat 1998: 269). Prije nastanka Odsjeka Katedra za bibliotekarstvo djelovala je u sklopu Odsjeka za komparativnu književnost, dok je Katedra za društveno-humanističku informatiku djelovala u sklopu tadašnjeg Odsjeka za opću lingvistiku i orijentalne studije. Iz dokumenata koji su u razdoblju prije nastanka Odsjeka bili upućivani Znanstveno-nastavnomu vijeću Filozofskoga fakulteta i Sveučilištu u Zagrebu vidljivo je da su dugo trajale rasprave o potrebi osnivanja jedinstvena odsjeka za informacijske znanosti koji bi imao znanstveno-nastavnu zadaću (Lasić Lazić 2013: 9). Kako je na razini Sveučilišta u Zagrebu od ak. god. 1961/62. djelovao Sveučilišni interdisciplinarni poslijediplomski studij bibliotekarstva, dokumentacije i informatike, javljalo se i mišljenje da se studij koji bi objedinjavao srodne informacijske discipline ne treba odvijati na diplomskoj razini te da se za obavljanje poslova u informacijskim ustanovama poput knjižnica i arhiva kvalitetni kadrovi mogu dobiti kroz samu praksu i polaganje stručnih ispita. No upornost i vizija koju su dijelili Ljerka Markić-Čučuković, predstojnica Katedre za bibliotekarstvo, i Bulcsú László, predstojnik Katedre za društveno-humanističku informatiku, doveli su do osnivanja Odsjeka. Razumijevanje da se bez računalne pismenosti više ne može organizirati znanje u informacijskim ustanovama, ali i izvan njih, ni obrađivati prirodni jezici predstavljalo je usuglašeno polazište za razvoj više disciplina u okrilju jednog odsjeka. O tome kako visokoškolsko obrazovanje informacijskih stručnjaka nije bilo jednostavno pokrenuti govori i podatak da je Odsjek u početku imao samo ovlasti izvođenja dopunskih dvogodišnjih studijskih programa. Na te studije upisivali su se studenti drugih studijskih programa Filozofskoga fakulteta nakon položene prve dvije godine temeljnoga studijskoga programa. Zasebna diploma dopunskoga studija nije se mogla dobiti prije završetka temeljnoga studijskoga programa, kojega je akademski naziv bio naveden na prvome mjestu i u diplomi dopunskoga studija.

Članovi Odsjeka, 2009.

Odsjek za bibliotekarstvo i društveno-humanističku informatiku bio je jedan od inicijatora pokretanja postupka za utvrđivanje područja informacijskih znanosti u klasifikaciji znanosti. Zajednica sveučilišta SR Hrvatske prihvatila je informacijske znanosti kao novo, 36. znanstveno područje unutar društveno-humanističke znanstvene oblasti 1982. godine (Horvat 1998: 269). Odsjek 1984. godine mijenja naziv u Odsjek za informacijske znanosti, a iste su godine utemeljene i nove katedre: Katedra za arhivistiku, koje je prvi predstojnik bio Ivan Kampuš, i Katedra za muzeologiju, s predstojnikom Ivom Maroevićem. Iste godine odobreni su organizacija i izvođenje četverogodišnjega dvopredmetnoga Studija informacijskih znanosti sa smjerovima Arhivistika, Bibliotekarstvo, Muzeologija i Opća informatologija (Horvat 1998: 270), a prvi studenti upisani su na studij ak. god. 1986/87. U prvim dvjema godinama novoga studija nuđeni su kolegiji iz računarskih sustava, programiranja, numeričkih postupaka, umjetne inteligencije, strojne obrade jezika, operacijske analize, statističkih metoda i algebarske logike. Treća i četvrta godina obuhvaćale su dva obvezna kolegija po semestru za sve studente te zasebne kolegije smjerova Arhivistike, Bibliotekarstva, Muzeologije i Opće informatologije. Studij je završavao akademskom titulom profesora informatologije ili diplomiranog informatologa uz naziv smjera koji je student pohađao. Po uzoru na već postojeće dopunske dvogodišnje studije bibliotekarstva i društveno-humanističke informatike pokrenuti su 1984. godine i takvi dopunski studiji arhivistike i muzeologije. Ak. god. 1993/94. Odsjek je pokrenuo poslijediplomski studij pod nazivom *Organizacija znanja i teorija kulturne baštine*. Prvi voditelj poslijediplomskoga studija bio je Slavko Tkalac.

Po uzoru na američke studijske programe koje je upoznao boraveći na Sveučilištu u Chicagu prvi pročelnik Odsjeka Bulcsú László 1980-ih godina na studiju okuplja dovoljan broj nastavnika iz različitih disciplina koji sudjeluju u izvođenju nastave i sadržajima podupiru novo područje (Lasić Lazić 2013: 10). Strukturiranju studijskoga programa informacijskih znanosti po uzoru na tehnološki razvijenije sredine pridonijela je i Ljerka Markić-Čučuković, koja je na svojim boravcima u zapadnoeuropskim zemljama i u SAD-u bila upoznata s promjenama koje uvođenje računala donosi svim informacijskim ustanovama, a posebice knjižnicama. Krajem 1980-ih godina u sklopu Odsjeka djelovale su uz već navedene katedre i Katedra za dokumentalistiku i Katedra za pismene sustave.

Odsjek je prostor za knjižnicu dobio tek u ak. god. 1992/93., kada se u njega sele fondovi Katedre za bibliotekarstvo i Katedre za društveno-humanističku informatiku jer fondovi drugih katedara dotada nisu ni postojali. Fond se tada sastojao od 2 800 svezaka monografskih publikacija, 169 naslova periodičkih publikacija, uključujući 36 domaćih (od toga je bilo ukupno 66 tekućih naslova, uključujući 22 domaća). Građa je bila smještena prema UDK-klasifikaciji, a za knjige nabavljene do 1987. postojao je abecedni i stručni katalog na listićima. Preseljenjem u svoj prostor djelatnica Knjižnice započela je s izradom računalnih zapisa o građi pomoću UNESCO-ova softvera CDS/ISIS, u kojemu su aplikaciju za katalogizaciju razvile Aleksandra Horvat i Marija László. Potom je odsječna Knjižnica bila uključena u sustavnu informatizaciju poslovanja svih knjižnica Filozofskoga fakulteta pokrenutu 2001. godine u okviru projekta *Sustav znanstvenih informacija* (SZI), koji je financiralo tadašnje Ministarstvo znanosti i tehnologije. U trenutku preseljenja u novu zgradu Knjižnice Filozofskoga fakulteta 2009. godine knjižnična zbirka Odsjeka za informacijske i komunikacijske znanosti obuhvaćala je u potpunosti računalno obrađen fond od 5 000 svezaka monografske građe te 1 600 svezaka časopisa.

STRUKTURA ODSJEKA I ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKI RAD

Zbog proširenja znanstvenoga polja informacijskih znanosti u polje informacijskih i komunikacijskih znanosti 2008. godine Odsjek još jednom mijenja, odnosno proširuje svoj naziv te od 2011. godine djeluje kao Odsjek za informacijske i komunikacijske znanosti. U organizacijskome smislu to je naglašeno osnivanjem zasebne Katedre za medije i komunikologiju, dok se u sadržajnome smislu komunikološke teme istražuju u okviru svih katedara, s posebnim naglaskom na rad s doktorskim studentima, gdje se kroz doktorske radove obuhvaćaju i istražuju različiti aspekti u problemskome prostoru suvremenih kompleksnih informacijskih interakcija.

Danas u sklopu Odsjeka djeluje osam katedara: Katedra za arhivistiku i dokumentalistiku, Katedra za bibliotekarstvo, Katedra za informatiku, Katedra za knjigu i nakladništvo, Katedra za medije i komunikologiju, Katedra za muzeologiju, Katedra za obradu prirodnoga jezika, leksikografiju i enciklopediku te Katedra za organizaciju znanja.

Katedra za arhivistiku i dokumentalistiku usmjerena je znanstvenim istraživanjima vezanima uz suvremenu arhivističku paradigmu. Danas ona istraživački obuhvaća teme digitalizacije, upravljanja digitalnim dokumentima i zapisima te informacijskim izvorima i sustavima, potom teme vezane uz uspostavu i organizaciju digitalnih arhiva te pitanja dugoročna očuvanja digitalnoga gradiva, pri čemu se posebno težište stavlja na istraživanje problematike očuvanja autentičnosti, pouzdanosti, integriteta i upotrebljivosti takva gradiva. Katedra sudjeluje u radu kanadskih znanstvenoistraživačkih projekata *InterPARES Trust* (2013–2019) i

Orijentacijski dani, 2023.

InterPARES Trust AI (2021–2026), okrenutima suvremenim temama pohrane arhivskih zapisa u računalnom oblaku, tehnologije ulančanih blokova i umjetne inteligencije u arhivima. Za inovacije proizišle iz tih istraživanja predstojnik Katedre Hrvoje Stančić osvojio je brončanu i srebrnu medalju na međunarodnim izlozbama inovacija ARCA 2021. i 2022.

Katedra za bibliotekarstvo bavi se znanstvenim istraživanjima usmjerenima izučavanju konteksta promjena koje je knjižnicama donijela tehnologija, posebice u kontekstu problematike formalne i sadržajne organizacije knjižnične građe i drugih informacijskih izvora. Rezultati takvih istraživanja doprinose razumijevanju i razvoju upravljanja analognim i digitalnim zbirka i fondovima, uključujući njihovu pohranu i zaštitu u knjižnicama i mrežnim sustavima. Provode se i istraživanja informacijskih potreba i ponašanja različitih korisničkih skupina, čime se teorijskim spoznajama doprinosi učinkovitijem korištenju knjižničnih resursa, kao i razvoju i promicanju informacijske, obrazovne, kulturne i društvene uloge knjižnica.

Katedra za informatiku poseban je doprinos dala znanstvenim istraživanjima u razvoju teorije formalnih jezika (sintaksoj analizi i prevodenju jezika za programiranje), teorije baze podataka i računalne obrade hrvatskoga, općenito prirodnih jezika (padežne gramatike i razumijevanja hrvatskoga jezika, modela parsera za hrvatski jezik, teorijskih i praktičnih modela gramatika hrvatskoga jezika i problema sintaksne analize prirodnih jezika). Najveći se dio istraživanja odnosi na jezične tehnologije u statističkome pristupu obradi

jezika, morfosintaktičkom označavanju, lematizaciji i ovisnosnom parsiranju hrvatskih tekstova te strojnom prepoznavanju naziva i analizi sentimenata u hrvatskim tekstovima. Članovi Katedre ostvarili su i doprinose u području vizualizacije strukture teksta te su izradili brojne jezične resurse za hrvatski jezik. Za inovacije proizišle iz projektnih istraživanja članica Katedre Sanja Seljan osvojila je zlatnu medalju na međunarodnoj izložbi inovacija ARCA 2023.

Područje interesa *Katedre za knjigu i nakladništvo* jest razvoj elektroničkoga nakladništva za potrebe obrazovanja i kulture kao i sveobuhvatno istraživanje knjige, nakladništva i knjižarstva bez obzira na medij objavljivanja. Na Katedri se sustavno proučava znanstvena komunikacija s naglaskom na otvoreni pristup i otvorenu znanost, a posebna se pažnja posvećuje i istraživanju hrvatskoga iseljeničkog tiska, što obuhvaća i izradu bibliografija i digitalizaciju publikacija.

Katedra za medije i komunikologiju teorijskim i praktičnim pristupom istražuje utjecaj informacijsko-komunikacijske tehnologije, medija i informacije na sve aspekte ljudskoga života i djelovanja. Interdisciplinarnim pristupom istražuje komunikacijske i tehnološke aspekte prijenosa informacija te nastoji razumjeti promjene koje digitalne tehnologije donose društvu, kulturi i obrazovanju. Katedra ima za cilj organizirati i provoditi istraživačke projekte koji se bave aktualnim pitanjima, pa stoga i sudjeluje na različitim projektima u kojima se istražuju digitalna i medijska kultura, informacijska i medijska pismenost, digitalna transformacija i e-učenje. Pitanje korištenja tehnologije i medija povezano je s razvojem digitalnih kompetencija i uporabe digitalnih medija u obrazovanju te Katedra aktivno sudjeluje u razvoju teorije i prakse e-učenja.

Katedra za muzeologiju provodi istraživanja koja se bave identificiranjem, zaštitom i prezentacijom vrijednosti i značenja baštine te širokim spektrom različitih oblika upravljanja baštinom. Naglasak se stavlja na komunikacijski aspekt te se u tom duhu istražuju specifičnosti raznovrsnih baštinskih fenomena i institucija koje su s njima povezane, ponajprije muzejima, ali i ostalim interpretacijskim i komunikacijskim baštinskim ustanovama kao što su interpretacijski centri, centri za posjetitelje, prezentacijski centri, paramuzeji. Istražuju se i korisnici baštine u svim segmentima muzejskoga/baštinskoga djelovanja, od muzejske edukacije i muzejskoga/baštinskoga marketinga do tema koje uključuju manjinske, rodne i druge perspektive. Važan aspekt proučavanja jesu i područja muzejske dokumentacije, arhitekture i oblikovanja izložaba te digitalna i virtualna muzejska/baštinska prisutnost.

Katedra za obradu prirodnoga jezika, leksikografiju i enciklopediku bavi se suvremenim računalnim pristupima u obradi u području leksikografije i enciklopedike, koji redovito uključuju metode strojne obrade prirodnoga jezika. Kroz aktivnosti digitalizacije i obrade hrvatske rječničke baštine razvija se niz metoda obrade prirodnoga jezika poput izgradnje velikih korpusa iz mrežnih izvora, izgradnje usporedivih i usporednih korpusa, identifikacije i razlikovanja sličnih jezika, morfološke normalizacije za potrebe pretraživanja informacija, ekstrakcije višejezičnih leksikona iz usporedivih korpusa te strojnoga prevođenja.

Katedra za organizaciju znanja istražuje ključne izazove organizacije znanja u mrežnom okruženju, kao što su automatizacija postupaka prikupljanja, transformiranja i indukcije znanja kroz strukturiranje informacija iz tekstnih podataka, što omogućuje implementaciju semantičkih tehnologija u postupcima automatiziranoga zaključivanja. Katedra je dio *Centra za napredna istraživanja u društvenim i humanističkim znanostima* Filozofskoga fakulteta, u kojemu se kroz EU-projekte radi na razvoju sustava upravljanja znanjem koji omogućuju učinkovito upravljanje svim sastavnicama intelektualnoga kapitala pojedinih organizacija, što rezultira većom učinkovitošću i tržišnom konkurentnošću te povećanom sposobnošću stvaranja novih vrijednosti.

Konferencija INFuture, 2011.

Raznolikost Odsjeka za informacijske i komunikacijske znanosti odražava se i u njegovim brojnim projektnim aktivnostima koje proizlaze iz opisanih znanstvenoistraživačkih interesa. Znanstvena istraživanja često proizlaze iz različitih suradnji među katedrama, što predstavlja svojevrsnu snagu Odsjeka. Odsjek je organizator ili suorganizator više inozemnih i domaćih znanstvenih konferencija, od kojih se ističu ECIL (*European Conference on Information Literacy*) i INFuture – *The Future on Information Sciences*.

Vrijedi istaknuti da je u institucijskome repozitoriju ODRAZ Filozofskoga fakulteta u prosincu 2023. godine pod Odsjekom za informacijske i komunikacijske znanosti kao organizacijskom jedinicom pohranjen 1 141 rad od sveukupno 6 114 radova pohranjenih na razini Fakulteta, što govori da i nastavnici i studenti Odsjeka prepoznaju važnost objavljivanja radova u otvorenome pristupu.

Članovi Katedre za arhivistiku i dokumentalistiku, Katedre za informatiku i Katedre za organizaciju znanja aktivni su i u području standardizacije u Hrvatskome zavodu za norme, u sklopu kojega djeluju kao predsjednici ili članovi nekoliko tehničkih odbora. Članovi Odsjeka surađuju s različitim zajednicama u baštinskom i informacijskom području tako da su aktivni članovi Hrvatskoga arhivističkog društva, Hrvatskoga knjižničarskog društva, Hrvatskoga muzejskog društva, Hrvatske udruge za znanstvenu komunikaciju te još cijela niza domaćih i međunarodnih udruga. Uz to svojim radom doprinose u savjetodavnim i upravnim tijelima različitih tijela javne vlasti i ustanova u baštinskome i informacijskome području.

U sklopu Odsjeka djeluje i *Zavod za informacijske studije*, osnovan 1989. godine. Prvi predstojnik Zavoda bio je njegov idejni začetnik Miroslav Tuđman. Djelatnost Zavoda usmjerena je poticanju i povećanju vidljivosti znanstvenih rezultata i istraživačkih dostignuća članova Odsjeka te pružanju potpore nastavi koja se na Odsjeku izvodi. Zavod je svoje poslanje najvećim dijelom ostvarivao kroz izdavačku djelatnost, tako da je u nakladničkome nizu *Radovi Zavoda za informacijske studije* objavljeno 29 knjiga, uključujući dvije spomenice istaknutim profesorima. Isto tako autorske i uredničke knjige članova Odsjeka za informacijske i komunikacijske znanosti objavljuju i drugi izdavači.

STUDIJSKI PROGRAMI

O današnjoj relevantnosti Odsjeka za informacijske i komunikacijske znanosti najbolje govori potpuna popunjenost upisnih kvota studijskih programa na svim razinama studija – prijediplomskoj, diplomskoj i doktorskoj – u trenutku kada u Hrvatskoj značajno opada broj mladih ljudi koji upisuju studije na visokim učilištima.

Sveučilišni prijediplomski studij informacijskih znanosti, u trajanju od tri godine, izvodi se i jednopredmetnim i dvopredmetnim načinom studiranja. U ak. god. 2023/24. kao i u nekoliko prethodnih godina prijediplomski studij upisalo je 90 studenata, 60 dvopredmetnim načinom studiranja i 30 jednopredmetnim, što predstavlja potpunu popunjenost kvote. Jedinostveni prijediplomski studij informacijskih znanosti upućuje na postojanje zajedničkog ishodišta različitih informacijskih disciplina. Studij studente osposobljava da odaberu i primijene odgovarajuće informacijske i komunikacijske tehnologije za pretraživanje, organizaciju, analizu, stvaranje i prezentaciju informacija, no isto tako uči ih da primijene spoznaje teorijskih i metodoloških znanja informacijskih i komunikacijskih znanosti u rješavanju konkretnih problema u informacijskim ustanovama. Studij završava akademskim nazivom sveučilišni prvostupnik/sveučilišna prvostupnica informacijskih znanosti, a značajan broj studenata studij nastavlja na diplomskoj razini.

Diplomska razina studija informacijskih znanosti obuhvaća šest smjerova: Arhivistiku, Bibliotekarstvo, Istraživačku informatiku, Nastavničku informatiku, Informatologiju te Muzeologiju i upravljanje baštinom. Diplomski studij također se izvodi i jednopredmetnim i dvopredmetnim načinom studiranja, s izuzetkom Informatologije, koja se izvodi samo dvopredmetno. U ak. god. 2023/24. studij je upisalo 80 dvopredmetnih studenata te 40 jednopredmetnih, što je također potpuna popunjenost. Studenti su osposobljeni primijeniti postulate informacijskih i komunikacijskih znanosti, ali i pojedinih profesija, te preispitivati mogućnosti njihova budućega razvoja. Na različitim smjerovima diplomskoga studija studenti usvajaju dodatna, specifična znanja potrebna za rad u različitim baštinskim i informacijskim ustanovama, obrazovnim ustanovama, tijelima javne vlasti, kao i različitim poslovnim subjektima ponajprije IT-sektora. Zbog specifičnosti smjerova i bolje prepoznatljivosti na tržištu rada neki smjerovi diplomskoga studija dijele isti, a neki imaju različite akademske nazive. To su sveučilišni magistar/sveučilišna magistra informacijskih znanosti, sveučilišni magistar/sveučilišna magistra bibliotekarstva, sveučilišni magistar/sveučilišna magistra edukacije informatike te sveučilišni magistar/sveučilišna magistra muzeologije i upravljanja baštinom. Važno je istaknuti da Odsjek na diplomskoj razini studija obrazuje stručnjake za dvije regulirane profesije u Republici Hrvatskoj: knjižničare i nastavnike informatike. No općenito mogućnost je zapošljavanja izuzetno dobra. Odgovarajuće baštinske i informacijske ustanove, poput arhiva, knjižnica i muzeja, prepoznaju kompetencije diplomiranih studenata u upravljanju informacijama i znanjem te prezentaciji baštine, ali su kompetencije diplomiranih studenata tražene u različitim tvrtkama na suvremenim poslovima upravljanja digitalnim sadržajima na različitim platformama, uključujući društvene mreže.

Posjet studenata Hrvatskomu saboru, 2022.

hrvatski jezik i jezikoslovlje. Studij se izvodi na hrvatskom i engleskom jeziku u interdisciplinarnome polju društvenih znanosti, a završava akademskim nazivom sveučilišni magistar/sveučilišna magistra digitalne lingvistike.

U institucijskome repozitoriju ODRAZ Filozofskoga fakulteta u prosincu 2023. bilo je pohranjeno 309 završnih radova i 630 diplomskih radova studenata informacijskih znanosti. Kako je obaveza pohranjivanja ocjenskih radova u institucijski repozitorij uvedena tek 2019. godine, navedene brojke govore nam o značajnu broju diplomiranih studenata.

Doktorski studij informacijskih i komunikacijskih znanosti također privlači velik broj studenata. U ak. god. 2023/24. na doktorski su studij upisana čak 22 studenta. U već spomenutom ODRAZ-u pohranjeno je 40 doktorskih disertacija, a gledajući unatrag i uzimajući u obzir različite studijske programe prema kojima se doktorski studij izvodio, broj obranjenih disertacija približava se broju 300. To govori o ključnoj ulozi Odsjeka u razvoju informacijskih i komunikacijskih znanosti u Hrvatskoj. Program doktorskoga studija karakterizira modularni pristup, koji omogućuje odmak od fiksirane sadržajne jezgre i izloženost studenata različitim širokim perspektivama i gledištima. Takav pristup osigurava komplementarnost s EU-smjernicama o doktorskom obrazovanju, koje ističu individualizirani pristup, a studentima omogućuje aktivno sukreiranje programa i definiranje *hoda* kroz studij prema vlastitu istraživačkom interesu.

Klub studenata informacijskih znanosti (KSIZ) osnovan je 2007. godine. Ciljevi Kluba studenata informacijskih znanosti jesu aktivno utjecanje na kvalitetu studija i zastupanje prava i interesa studenata, doprinos

Treba također istaknuti da se na diplomskoj razini studija jednopredmetni smjer Bibliotekarstva izvodi i izvanrednim načinom studiranja, kao jedini takav studij na Filozofskome fakultetu. U zadnjih nekoliko akademskih godina na studij se upisuje po 40 izvanrednih studenata. Kako je interes za takvim načinom studiranja sve veći, otvara se pitanje treba li Odsjek u budućnosti organizirati takav način studiranja i za druge smjerove diplomskoga studija, a takvo se pitanje može postaviti i u širemu, fakultetskome kontekstu.

Od ak. god. 2023/24. Odsjek sudjeluje u izvođenju Združenoga diplomskoga studija Digitalna lingvistika u suradnji sa Sveučilištem u Ljubljani i Sveučilištem Masaryk u Brnu. Kada je riječ o nastavi koja se izvodi na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, valja istaknuti da osim stručnjaka iz područja informacijskih i komunikacijskih znanosti te lingvistike s Filozofskoga fakulteta u njezinu izvođenju sudjeluju stručnjaci s drugih zagrebačkih fakulteta i instituta: Edukacijsko-rehabilitacijskoga fakulteta, Fakulteta političkih znanosti, Pravnoga fakulteta te Instituta za

razvoju i modernizaciji Odsjeka, promicanje upotrebe najnovijih tehnologija u arhivistici, bibliotekarstvu, informatici, komunikologiji i muzeologiji, poticanje studenata na sudjelovanje u projektima te poticanje i suradnja sa srodnim udrugama. Suradnja Kluba i Odsjeka odvija se kroz organizaciju terenske nastave, koja je održana primjerice u Sarajevu i Pragu, zatim u potpori organizaciji i sudjelovanju studenata na studentskoj konferenciji *InfoDASKA* te u podršci Odsjeka studentima u organizaciji brojnih radionica u području informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Uz to pri Katedri za bibliotekarstvo djeluje Zaklada Dr. Ljerka Markić-Čučuković, koja od ak. god. 1996/97. nagrađuje najbolje studente bibliotekarstva, ali i knjižnice, ustanove, udruge i pojedince koji promiču knjižničarsku struku i bibliotekarstvo općenito. Zaklada Dr. Ljerka Markić-Čučuković jedina je zaklada koja nagrađuje studente bibliotekarstva u Hrvatskoj, a više od desetljeća djelovala je kao jedina zaklada za nagrađivanje studenata na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Dodjela nagrada Zaklade Dr. Ljerka Markić-Čučuković, 2024.

ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

Odsjek za informacijske i komunikacijske znanosti jedan je od mlađih odsjeka na Filozofskome fakultetu. Njegova heterogenost govori o intenzivnu razvoju relativno mlada znanstvenoga područja. S obzirom na tehnološki razvoj izvjesno je da će u budućnosti Odsjek morati i proširiti opseg svojega djelovanja kako bi i dalje bio privlačno mjesto za studiranje nadolazećim generacijama studenata. Zbog toga Odsjek znanstvenim istraživanjima, ali i primjenom u nastavi razvija uporabu suvremene informacijsko-komunikacijske tehnologije koja omogućuje potporu suvremenim odgojno-obrazovnim okruženjima. Isto tako Odsjek se trudi dati svoj doprinos u istraživanju tehnoloških i s njima povezanih mogućnosti u zadovoljavanju prava studenata i mladih na uključivanje i raznolikost u pristupu informacijama i znanju.

Ana Barbarić

u suradnji s Darkom Babićem, Mihaelom Banek Zorica, Nives Mikelić Preradović i Hrvojem Stančićem

LITERATURA

- Horvat, A. Odsjek za informacijske znanosti. *Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu: monografija*. Damjanović, S. (ur.). Zagreb: Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1998, 269–272.
- Lasić Lazić, J. Kratki pregled nastanka Odsjeka. *Odsjek za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu*. Lasić Lazić, J. (ur.). Zagreb: Zavod za informacijske studije Odsjeka za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, 2013, 9–11.

Djelatnici Odsjeka za informacijske i komunikacijske znanosti

DJELATNI

BABIĆ, Darko (Zagreb, 1973) (2004) 2004. znan. novak – asist., 2011. viši asist., 2014. doc., 2021. izv. prof.

BAGO, Petra (Zagreb, 1982) (2009) 2009. znan. novakinja – asist., 2014. viša asist., 2017. doc., 2023. izv. prof.

BANEK ZORICA, Mihaela (Zagreb, 1976) (2001) 2001. znan. novakinja – asist., 2008. viša asist., 2009. doc., 2013. izv. prof., 2019. red. prof., 2024. red. prof. u trajnom izboru.

BARBARIĆ, Ana (Split, 1970) (1998) 1998. mlađa asist., 2002. asist., 2009. viša asist., 2010. doc., 2015. izv. prof., 2021. red. prof.

BATUR, Monika (Županja, 1989) (2023) 2023. asist.

DUNĐER, Ivan (Zagreb, 1985) (2014) 2014. asist., 2021. doc.

- HEBRANG GRGIĆ, Ivana (Zagreb, 1974) (2002) 2002. znan. novakinja – asist., 2010. viša asist., 2015. doc., 2020. izv. prof.
- IVANJKO, Tomislav (Zabok, 1984) (2009) 2009. znan. novak – asist., 2015. viši asist., 2017. doc., 2023. izv. prof.
- JURIČIĆ, Vedran (Virovitica, 1982) (2007) 2007. znan. novak – asist., 2012. viši asist., 2017. doc., 2023. izv. prof.
- KLASAN, Kristijan (Karlovac, 1997) (2023) 2023. asist.
- KOCIJAN, Kristina (Metković, 1973) (2000) 2000. znan. novakinja – asist., 2009. viša asist., 2011. doc., 2019. izv. prof., 2024. red. prof.
- KOS, Denis (Varaždin, 1990) (2016) 2016. asist., 2023. doc.
- LAUC, Tomislava (Vukovar, 1966) (1991) 1991. znan. novakinja, 1996. asist., 2001. viša asist., 2003. doc., 2009. izv. prof., 2018. red. prof., 2023. red. prof. u trajnom izboru.
- LAZIĆ, Nikolaj (Zagreb, 1973) (2000) 2000. znan. novak – asist., 2006. viši asist., 2007. doc., 2011. izv. prof., 2017. red. prof., 2023. red. prof. u trajnom izboru.
- LOPINA, Vjera (Zagreb, 1961) (1991) 1991. mlađa asist., 2000. asist., 2012. viša asist.
- LJUBEŠIĆ, Nikola (Zagreb, 1979) (2004) 2004. znan. novak – asist., 2009. viši asist., 2011. doc.
- MIKELIĆ PRERADOVIĆ, Nives (Split, 1977) (2001) 2001. znan. novakinja – asist., 2009. viša asist., 2009. doc., 2013. izv. prof., 2019. red. prof., 2024. red. prof. u trajnom izboru.
- MIKLOŠEVIĆ, Željka (Vukovar, 1978) (2008) 2008. znan. novakinja – asist., 2014. viša asist., 2019. doc., 2024. izv. prof.
- NINČEVIĆ, Lorena (Karlovac, 1997) (2022) 2022. asist.
- PAVLINA, Krešimir (Zadar, 1979) (2004) 2004. znan. novak – asist., 2008. viši asist., 2009. doc., 2015. izv. prof., 2021. red. prof.
- PONGRAC PAVLINA, Ana (Zagreb, 1983) (2013) 2013. stručna suradnica, 2021. doc.
- RAJH, Arian (Zagreb, 1980) (2022) 2012. vanjski suradnik, 2022. izv. prof.
- SELJAN, Sanja (Zagreb, 1967) (1995) 1995. znan. novakinja, 1998. asist., 2004. doc., 2008. izv. prof., 2013. red. prof., 2019. red. prof. u trajnom izboru.
- STANČIĆ, Hrvoje (Zagreb, 1970) (1996) 1996. znan. novak, 2001. asist., 2008. viši asist., 2007. doc., 2011. izv. prof., 2018. red. prof., 2023. red. prof. u trajnom izboru.
- STUBLIĆ, Helena (Zagreb, 1983) (2008) 2008. znan. novakinja – asist., 2014. viša asist., 2018. doc., 2024. izv. prof.
- ŠPIRANEC, Sonja (Düsseldorf, Njemačka, 1974) (2004) 2004. znan. novakinja – asist., 2008. viša asist., 2009. doc., 2013. izv. prof., 2019. red. prof., 2024. red. prof. u trajnom izboru.
- TRBUŠIĆ, Željko (Karlovac, 1988) (2021) 2021. asist.
- VRANA, Radovan (Zagreb, 1970) (1996) 1996. znan. novak – asist., 2004. viši asist., 2006. doc., 2011. izv. prof., 2019. red. prof.
- VUJIĆ, Žarka (Pavlovac, 1959) (1993) 1993. asist., 2001. doc., 2006. izv. prof., 2012. red. prof., 2019. red. prof. u trajnom izboru.
- ZLODI, Goran (Zagreb, 1972) (1998) 1998. znan. novak – asist., 2007. viši asist., 2009. doc., 2018. izv. prof., 2024. red. prof.
- ŽIVKO, Maja (Zagreb, 1980) (2005–2016, 2018) 2005. znan. novakinja – asist., 2011. viša asist., 2018. tajnica Odsjeka za informacijske i komunikacijske znanosti.

PREMINULI, UMIROVLJENI I OSTALI BIVŠI DJELATNICI

- AGIĆ, Željko (Split, 1983) (2006–2013) 2006. znan. novak – asist., 2012. viši asist.
- APARAC JELUŠIĆ, Tatjana (Osijek, 1948) (1978, 1984–2002) 1978. knjižničarka, 1984. znan. asist., 1993. doc., 1998. izv. prof., 2002. red. prof., 2006. red. prof. u trajnom izboru.
- BORAS, Damir (Zagreb, 1951) (1982–2022) 1982. asist., 1999. doc., 2003. izv. prof., 2006. red. prof., 2011. red. prof. u trajnom izboru, 2023. prof. emeritus.
- CRNEC, Dina (Karlovac, 1985) (2009–2010) 2009. znan. novakinja – asist.
- ČIZMIĆ HORVAT, Marina (Sombor, Srbija, 1946) (2006–2011) 2006. doc.
- ČEPULIĆ, Tomislav (Zagreb, 1973) (2004–2007) 2004. asist.
- DOVEDAN HAN, Zdravko (Bosilegrad, Srbija, 1952) (1987–2017) 1987. znan. asist., 1993. znan. suradnik, 1998. doc., 2008. red. prof., 2013. red. prof. u trajnom izboru.
- GOLUB, Koraljka (Čakovec, 1975) (2001–2003) 2001. znan. novakinja – asist.
- HORVAT, Aleksandra (Zagreb, 1947) (1979–2013) 1979. asist., 1982. znan. asist., 1991. doc., 1997. izv. prof., 2003. red. prof., 2009. red. prof. u trajnom izboru.
- JANJIĆ, Marijana (Banja Luka, Bosna i Hercegovina, 1983) (2015–2016) 2015. znan. novakinja.
- KIŠIČEK, Sanja (Zadar, 1984) (2008–2022) 2008. znan. novakinja – asist., 2014. viša asist., 2022. doc.
- KOVAČ, Antonio (Zagreb, 1998) (2021–2022) 2021. znan. novak.
- KRŽAK, Miroslav (Bjelovar, 1934 – Zagreb, 2019) (1993–2002) 1993. izv. prof., 2000. red. prof.
- LASIĆ LAZIĆ, Jadranka (Požega, 1949) (1987–2019) 1987. znan. asist., 1991. doc., 1997. izv. prof., 2003. red. prof., 2007. red. prof. u trajnom izboru.
- LÁSZLÓ, Bulcsú (Čakovec, 1922 – Čabraji, Križevci, 2016) (1955–1966, 1971–1993) 1955. asist., 1971. viši predavač, 1988. znan. savjetnik, 1989. red. prof.
- LIBRENJAK, Sara (Zagreb, 1986) (2015–2017) 2013. vanjska suradnica, 2015. znan. novakinja.
- MARKIĆ-ČUČUKOVIĆ, Ljerka (Karlovac, 1919 – Zagreb, 1997) (1978–1985) 1978. izv. prof.
- MAROEVIĆ, Ivo (Stari Grad, Hvar, 1937 – Zagreb, 2007) (1983–2007) 1983. izv. prof., 1986. red. prof.
- MATELJAN, Vladimir (Ivanić-Grad, 1954) (1990–2019) 1990. znan. asist., 1997. doc., 2002. izv. prof., 2006. red. prof., 2011. red. prof. u trajnom izboru.
- PAVLOVSKI, Marko (Trst, Italija, 1987) (2014–2020) 2014. asist.
- PEČARIĆ, Đilda (Požarevac, Srbija, 1973) (2006–2016) 2006. znan. novakinja – asist., 2011. viša asist.
- PETAK, Nevenka (Požega, 1952) (1980–2018) 1980. referentica obrade plaća, 1990. tajnica Odsjeka za informacijske i komunikacijske znanosti.
- PILKOVIĆ, Eleonora (Split, 1958) (1981–1995) 1981. asist., 1987. znan. asist.
- PRIMORAC, Martina (Zagreb, 1971) (1996–2003) 1996. znan. novakinja.
- SLAVIĆ, Aida (Knin, 1960) (1994–2002) 1994. mlađa asist., 1998. asist.
- STIPČEVIĆ, Aleksandar (Arbanasi, Zadar, 1930 – Zagreb, 2015) (1987–1997) 1978. vanjski suradnik, 1987. red. prof.
- STOJANOV, Tomislav (Zagreb, 1973) (2000–2005) 2000. znan. novak, 2001. mlađi asist.
- ŠOJAT, Zorislav (Zagreb, 1960) (1991–1999) 1991. mlađi asist.
- ŠOLA SLADOJEVIĆ, Tomislav (Zagreb, 1948) (1988–2013) 1988. doc., 1996. izv. prof., 2002. red. prof., 2007. red. prof. u trajnom izboru.

TEPEŠ, Božidar (Zagreb, 1944) (1988–2016) 1988. doc., 1998. izv. prof., 2004. red. prof.

TKALAC, Slavko (Beograd, Srbija, 1938) (1989–2003) 1989. red. prof.

TOLJ, Nevenka (Dubrovnik, 1997) (2022–2023) 2022. znan. novakinja.

TOT, Marko (Zagreb, 1978) (2008–2014) 2008. znan. novak – asist.

TUĐMAN, Miroslav (Beograd, Srbija, 1946 – Zagreb, 2021) (1988–2016) 1988. doc., 1991. izv. prof., 1998. red. prof., 2005. red. prof. u trajnom izboru.

ŽIVKOVIĆ, Daniela (Zagreb, 1956) (2002–2021) 2002. doc., 2006. izv. prof., 2018. red. prof.